

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΓΛΑΝΤΖΙΑΣ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2017 - 2018

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΜΑΪΟΥ - ΙΟΥΝΙΟΥ 2018

ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΑΞΗ: Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 04/6/2018

ΧΡΟΝΟΣ: ΔΥΟ (2) ΩΡΕΣ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ:

- Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από **τέσσερα (4) μέρη**
- Να γράφετε **ΜΟΝΟ** με μπλε ή μαύρο μελάνι
- Δεν επιτρέπεται η χρήση διορθωτικού
- **ΟΛΕΣ** οι απαντήσεις να δοθούν στα φύλλα εξέτασης

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (4 μονάδες)

Να απαντήσετε **ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΥΟ (2)** ερωτήσεις.

Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με **δύο (2) μονάδες**.

1. Να γράψετε στα φύλλα εξέτασής σας τα γράμματα της στήλης Α΄ και δίπλα από το καθένα τον αντίστοιχο αριθμό με το ορθό περιεχόμενο της στήλης Β΄.

Προσοχή: Στη στήλη Β΄ περισεύει ένα σημείο.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
α) Σφηνοειδής γραφή	1. Χαλκολιθική εποχή (Κύπρος)
β) Επινόηση αλφαβήτου	2. Εβραίοι
γ) Σταυρόσχημα ειδώλια	3. Αιγύπτιοι
δ) Ιερογλυφική γραφή	4. Σουμέριοι
	5. Φοίνικες

(μον. 4 X 0,5)

2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι ορθό ή λανθασμένο, γράφοντας στα φύλλα εξέτασής σας τη λέξη «**Ορθό**» ή «**Λάθος**» δίπλα από το γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

α. Στη Σαλαμίνα της Κύπρου οι κοινοί θνητοί ενταφιάζονταν σε μικρούς τάφους σκαλισμένους σε βράχους, στην περιοχή «Τζιελλάρκα».

β. Η Φαιστός και η Ζάκρος υπήρξαν σημαντικά ανακτορικά κέντρα του μυκηναϊκού πολιτισμού.

γ. Η Γραμμική Α, η γραφή των Μινωιτών, έχει αποκρυπτογραφηθεί.

δ. Ο Κλεισθένης θεωρείται ως ο θεμελιωτής του δημοκρατικού πολιτεύματος στην Αθήνα.

(μον. 4 X 0,5)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ (6 μονάδες)

Από τις τρεις (3) ερωτήσεις να απαντήσετε **ΜΟΝΟ ΣΤΙΣ ΔΥΟ (2)**.
Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με **τρεις (3) μονάδες**.

1. Να γράψετε κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω:

- α) Κούροι (τι ήταν, σε ποια εποχή τους συναντούμε, δύο χαρακτηριστικά γνωρίσματά τους). (μον. 1)
β) Μάχη στις Θερμοπύλες (χρόνος, αντίπαλοι, στρατηγοί, αποτέλεσμα). (μον. 1)
γ) Οστρακισμός (νομοθέτης, σκοπός, μία συνέπεια). (μον. 1)

2. Μινωική θρησκεία. Να γράψετε:

- α) Ποιες θεότητες λάτρευαν οι Μινωίτες και με τι σχετίζονταν αυτές; (μον. 1)
β) Δύο (2) ιερά σύμβολα της μινωικής θρησκείας και ποιοι αποτελούσαν το ιερατείο. (μον. 1)
γ) Ποια ήταν η σπουδαιότερη θρησκευτική τελετή; Να την περιγράψετε. (μον. 1)

3. Να εξηγήσετε τρία (3) μέτρα με τα οποία ο Περικλής προσπάθησε να πετύχει το πολιτικό του πρόγραμμα. (μον. 3)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ (6 μονάδες)

Από τις τρεις (3) ερωτήσεις να απαντήσετε **ΜΟΝΟ ΣΤΙΣ ΔΥΟ (2)**. Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με **τρεις (3) μονάδες**.

Προσοχή: Να απαντήσετε σε όλα τα μέρη των ερωτήσεων που θα επιλέξετε.
Δεν επιτρέπεται μερική ή ολική αντιγραφή αποσπασμάτων από τις πηγές.

1. Να μελετήσετε προσεκτικά τα πιο κάτω παραθέματα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Ο Λυκούργος δεν όρισε για τα παιδιά δασκάλους αγορασμένους ή έμμισθους, ούτε μπορούσε ο καθένας να μεγαλώνει και να μορφώνει το γιο του όπως ήθελε, αλλά τους έπαιρνε όλους ο ίδιος αμέσως μόλις γίνονταν επτά χρονών και τους κατέτασσε σε «αγέλες» και συνταιριάζοντας τους συντροφικά, τους συνήθιζε να παίζουν και να περνούν τον καιρό τους ομαδικά... Γράμματα μάθαιναν όσα τους ήταν αναγκαία.

Πλούταρχος, Λυκούργος, 16,19. Μτφρ. Μ.Γ Μερακλή

Η Σπάρτη λοιπόν, ήταν ένα στρατόπεδο, όπου ύψιστο αντικειμενικό σκοπό της ζωής του είχε ο καθένας να είναι σε κάθε στιγμή έτοιμος να πολεμήσει με τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα για την πόλη του. Ο σκοπός κάθε νόμου ήταν να διαμορφώσει καλούς στρατιώτες. Η χλιδή στην ιδιωτική ζωή απαγορευόταν αυστηρά και η σπαρτιατική λιτότητα έγινε παροιμιώδης.

J. B. Bury - Russell Meeiggs, Ιστορία της Αρχαίας Ελλάδος

α. Να εντοπίσετε και να εξηγήσετε με δικά σας λόγια τέσσερις (4) πληροφορίες για την αγωγή των αγοριών στην αρχαία Σπάρτη. (μον. 2)

β. Ποιος ήταν ο σκοπός της αγωγής των αγοριών και ποιος των κοριτσιών στην αρχαία Σπάρτη; (μον. 1)

2. Αφού διαβάσετε το πιο κάτω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Το 491 π.Χ. ο Δαρείος έστειλε πρεσβευτές στα σημαντικότερα κράτη της κυρίως Ελλάδας με την απαίτηση να υποταχθούν στην εξουσία του, προσφέροντάς του ως σύμβολα υποταγής «γην και ύδωρ». Πολλά κράτη υποχώρησαν σε αυτή την απαίτηση. Ωστόσο, μεταξύ των πόλεων που αρνήθηκαν να αναγνωρίσουν την εξουσία του ήταν η Αθήνα και η Σπάρτη.

Philip de Souza, Από τον Μαραθώνα στις Πλαταιές, σελ. 30

α) Ποια ήταν η αιτία και ποια η αφορμή των Περσικών πολέμων; (μον. 1)

β) Ποιο ήταν το αποτέλεσμα και η σημασία των Περσικών πολέμων; (μον. 2)

3. Αφού μελετήσετε προσεκτικά το πιο κάτω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Εκείνος που υποστήριζε την εκστρατεία με ενθουσιασμό ήταν ο Αλκιβιάδης [...]. Ανέβηκε, λοιπόν, τότε στο βήμα και είπε στους Αθηναίους, περίπου, τα ακόλουθα: [...] Δεσμευμένοι με όρκους, έχουμε χρέος να τους βοηθήσουμε χωρίς να αντιτάσσουμε ότι εκείνοι δεν μας βοηθούν. Δεν συμμαχήσαμε μαζί τους για να έρθουν εδώ να μας βοηθήσουν, αλλά για να απασχολούν τους εκεί εχθρούς μας εμποδίζοντάς τους να έρθουν εδώ να μας επιτεθούν. Την ηγεμονία μας την αποκτήσαμε [...] σπεύδοντας να βοηθήσουμε οποιουσδήποτε, βαρβάρους ή Έλληνες, μας ζητούσαν τη συμπαράστασή μας. Αν αδρανούσαμε, [...] τότε λίγα θα προσθέταμε στην ηγεμονία μας και μάλλον θα εκθέταμε την ίδια την ύπαρξη μας σε κίνδυνο. [...] Όσο για την ασφάλεια της εκστρατείας [...] θα μας την εξασφαλίσει ο στόλος. Θα έχουμε απόλυτη υπεροπλία κατά θάλασσα, ακόμα και εναντίον όλων των Σικελιωτών μαζί. [...] Αν η πολιτεία μας μένει αδρανής, θα αρχίσει να φθείρεται και η επίδοσή της σε άλλα θα αρχίσει να χάνεται, ενώ, αν αγωνίζεται, τότε θα πλουτίσει την πείρα της, θα ενισχύσει την παράδοσή της να υπερασπίζεται περισσότερο με έργα παρά με λόγια [...].

Θουκυδίδης, Ιστορία, Ζ', 15-18

α) Σε **ποια εκστρατεία** αναφέρεται ο Αθηναίος στρατηγός Αλκιβιάδης στο πιο πάνω παράθεμα; (μον. 0,5)

β) Να γράψετε **δύο (2) επιχειρήματα** με τα οποία ο Αλκιβιάδης υποστηρίζει την εκστρατεία στο πιο πάνω παράθεμα. (μον. 1,5)

γ) Να εξηγήσετε **δύο (2) αίτια** του Πελοποννησιακού πολέμου. (μον. 1)

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ (4 μονάδες) ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Από τις **τρεις (3)** ερωτήσεις να απαντήσετε **ΜΟΝΟ ΣΤΙΣ ΔΥΟ (2)**. Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με **δύο (2)** μονάδες.

Προσοχή: Να απαντήσετε σε όλα τα μέρη των ερωτήσεων που θα επιλέξετε.

Δεν επιτρέπεται μερική ή ολική αντιγραφή αποσπασμάτων από τις πηγές.

1. Με βάση το πιο κάτω παράθεμα και τις ιστορικές σας γνώσεις, να εξηγήσετε **τρεις (3) θετικές και **μία (1) αρνητική** συνέπεια για την Κύπρο και τους κατοίκους της από την παραγωγή και την εκμετάλλευση του χαλκού. (μον. 2)**

Η εκμετάλλευση, η κατεργασία και η εμπορία του χαλκού έφεραν πραγματική επανάσταση στην οικονομική και κοινωνική ζωή του τόπου.[...] Αρχίζει η δημιουργία μεγάλων παραλιακών αστικών κέντρων (πόλεων) για διευκόλυνση της επεξεργασίας και εξαγωγής του χαλκού και αναπτύσσονται οι συγκοινωνίες μεταξύ των αστικών κέντρων και της ενδοχώρας (εσωτερικό), όπως και η θαλάσσια συγκοινωνία μεταξύ Κύπρου και γειτονικών χωρών για διεξαγωγή του εμπορίου του χαλκού. Κατά την εποχή αυτή εισάγεται στην Κύπρο ο τροχός και κατασκευάζονται άμαξες για διευκόλυνση της μεταφοράς του χαλκού από τα κέντρα παραγωγής και τα μεταλλεία, στα κέντρα επεξεργασίας και εμπορίας.

Μεγάλη Κυπριακή Εγκυκλοπαίδεια, τόμος 13 , σελ. 349

2. Αφού μελετήσετε προσεκτικά το πιο κάτω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα εξής:

(α) Ποιος ήταν ο **στόχος** της επανάστασης του Ονήσιλου; (μον. 0,5)

(β) Να αναφέρετε **δύο (2) ενέργειες** του Ονήσιλου πριν την επανάσταση. (μον. 1)

(γ) Να γράψετε **δύο (2) συνέπειες** που είχε η επανάσταση του Ονήσιλου για την Κύπρο. (μον. 0,5)

Και οι Κύπριοι όλοι, εκτός από τους Αμαθουσίους, προσχώρησαν σ' αυτούς αυθόρμητα, γιατί κι αυτοί σήκωσαν επανάσταση εναντίον των Μήδων με τον ακόλουθο τρόπο: ήταν ο Ονήσιλος, μικρότερος αδερφός του βασιλιά της Σαλαμίνας, του Γόργου.[...] Λοιπόν αυτός ο Ονήσιλος πολλές φορές και στο παρελθόν παρακινούσε τον Γόργο να επαναστατήσει εναντίον του βασιλιά. [...] Τότε, επειδή δεν έπειθε τον Γόργο, ο Ονήσιλος παραφύλαξε την ώρα που εκείνος έβγαινε από την πόλη της Σαλαμίνας και μαζί με τους οπαδούς του έκλεισε τις πύλες του τείχους πίσω του. Λοιπόν ο Γόργος, χάνοντας την πόλη, κατέφυγε στους Μήδους κι ο Ονήσιλος πήρε την εξουσία της Σαλαμίνας και προσπαθούσε να πείσει όλους τους Κυπρίους να επαναστατήσουν μαζί του. Έπεισε λοιπόν όλους τους άλλους, τους Αμαθουσίους όμως, που αρνιούνταν να τον ακούσουν, στρατοπεδεύοντας μπροστά στην πόλη τους τους πολιορκούσε.

Ηρόδοτος, Ιστορία 5, Τερψιχόρη: 104 ed. A. D. Godley. Cambridge 1920

3. Αφού μελετήσετε το πιο κάτω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφέρετε και να εξηγήσετε **τέσσερα (4) στοιχεία** που επιβεβαιώνουν τον εξελληνισμό των Κυπρίων από τους Μυκηναίους. **(μον. 2)**

Γύρω στα 1400 π.Χ. οι πολιτικές εξελίξεις στο χώρο του Αιγαίου επηρέασαν άμεσα την Κύπρο. Τα μεγάλα αστικά κέντρα της Πελοποννήσου, όπως οι Μυκήνες και η Πύλος πέφτουν σε παρακμή και οι κάτοικοι τους φεύγουν προς την Ανατολή αναζητώντας νέες πατρίδες. Πολλοί απ' αυτούς εγκαταστάθηκαν στις πόλεις της Κύπρου που ήταν γνωστές από τους προηγούμενους εμπόρους και τεχνίτες Μυκηναίους. Μαζί τους φέρνουν τους κεραμικούς ρυθμούς που επικρατούσαν στην Πελοπόννησο, και ασφαλώς στοιχεία της δικής του θρησκείας. Η διείσδυση αυτή των Μυκηναίων θα ήταν βέβαια βαθμιαία και κράτησε έναν περίπου αιώνα.

Β. Καραγιώργης, Αρχαία Κύπρος από τη Νεολιθική εποχή ως το τέλος της Ρωμαϊκής

Ο Διευθυντής

Γιώργος Γαβριήλ